

JURISPRUDENTIENIEUWSBRIEF • BESTUURSRECHT

Landelijk Bureau Vakinhoud rechtspraak, team bestuursrecht

Externe email redactieJnB@rechtspraak.nl

Telefoon 088 361 1020

Citeertitels JnB 2023

Inhoud

In deze Jurisprudentienieuwsbrief Bestuursrecht vindt u de volgende onderwerpen:

Algemeen bestuursrecht	2
Schadevergoedingsrecht	5
Omgevingsrecht	7
Wabo	7
Natuurbescherming	8
Waterwet	8
Bijstand	9
Sociale zekerheid overig	11
Bestuursrecht overig	11
Algemene verordening gegevensbescherming	11
Wet open overheid/Wet openbaarheid van bestuur	15
Wet schadefonds geweldsmisdrijven	16
Vreemdelingenrecht	19
Asiel	19
Prejudiciële vragen	24
Vreemdelingenbewaring	25

De Jurisprudentienieuwsbrief Bestuursrecht (JnB) komt – uitgezonderd in vakantieperiodes – elke week uit en bevat een selectie van de meest actuele en belangrijkste bestuursrechtelijke jurisprudentie. De uitspraken worden per (deel) rechtsgebied aangeboden. Door in de inhoudsopgave op het onderwerp van voorkeur te klikken komt u direct bij de uitspraken op het desbetreffende rechtsgebied. De essentie van de uitspraak wordt beknopt weergegeven in koptekst en samenvatting. De link onder de uitspraak leidt door naar de volledige tekst van de uitspraak.

Algemeen bestuursrecht

JnB 2023, 1038

MK Rechtbank Amsterdam, 18-07-2023, [ECLI:NL:RBAMS:2023:5190](#)

college van burgemeester en wethouders van Amsterdam, verweerder.

Awb 8:75

Besluit proceskosten bestuursrecht (hierna: Bpb) 1 aanhef en onder a

PROCESKOSTEN. Afwijzing verzoek om energietoeslag. I.c. wordt geoordeeld dat eisers aanspraak maken op vergoeding van de kosten die zij hebben gemaakt voor de door hun gemachtigde beroepsmatig verleende rechtsbijstand. De gemachtigde voert aan dat de betaalafspraken van eisers zijn gestoeld op een mondelinge no cure no pay afspraak. Geoordeeld wordt dat verweerder de betwisting, inhoudende dat geen sprake is van een betaalverplichting, niet aannemelijk heeft gemaakt. Hoewel de administratie van de gemachtigde geen uitsluitel geeft over de betalingsverplichting die iedere eiser is aangegaan, volgt uit de volmacht die eisers ondertekenen in voldoende mate dat er kennelijk enige afspraken zijn gemaakt over de betaling aan de gemachtigde in de vorm van no cure no pay. Verwijzing naar arrest van de HR van 19 oktober 2012, [ECLI:NL:HR:2012:BY0531](#). Daarbij wordt er rekening mee gehouden dat de gemachtigde professionele rechtsbijstand verleent aan een groot aantal eisers en dat de gedachte dat dit geheel onbetaald zou gebeuren ook uit dat oogpunt minder aannemelijk is.

Besluiten waarbij verweerder aanvragen om Eenmalige energietoeslag 2022 heeft afgewezen. [...]

Niet in geschil is dat eisers zijn vertegenwoordigd door een derde die beroepsmatig rechtsbijstand verleent. Wel verzet verweerder zich tegen een vergoeding van de door eisers gemaakte proceskosten. Verweerder stelt dat eisers geen betaalverplichting hebben jegens hun gemachtigde. Uit geen enkel stuk blijkt volgens verweerder namelijk dat eisers een overeenkomst hebben gesloten met hun gemachtigde waaruit een betalingsverplichting voortvloeit. Uit de volmacht, die eisers hebben ondertekend, blijkt dat de proceskostenvergoeding moet worden overgemaakt aan de gemachtigde. Echter, in de algemene voorwaarden van de gemachtigde lijkt een andere regeling te zijn opgenomen. Welke afspraken eisers nu precies met hun gemachtigde hebben gemaakt blijft onduidelijk, vindt verweerder. Verweerder heeft ter zitting de rechtbank verzocht om eisers te horen als getuige om erachter te komen welke afspraken zij hebben gemaakt met hun gemachtigde.

7.2. De rechtbank overweegt als volgt. Voor toekenning bij rechterlijke uitspraak van een vergoeding ter zake van kosten van rechtsbijstand is slechts plaats indien kan worden aangenomen dat aan die rechtsbijstand voor de belanghebbende kosten zijn verbonden. De rechtbank verwijst naar de uitspraak van de Hoge Raad van 19 oktober 2012, waarin de eis is uitgewerkt dat aan de rechtsbijstand kosten moeten zijn verbonden [Red.: [ECLI:NL:HR:2012:BY0531](#)]. In de uitspraak van de Hoge Raad is geoordeeld dat in beginsel de rechter ervan dient uit te gaan dat aan rechtsbijstand kosten zijn verbonden indien die bijstand door een derde beroepsmatig is verleend. Voor een uitzondering is plaats indien het bestuursorgaan het tegendeel stelt en in geval van betwisting aannemelijk maakt. Bij de beoordeling of die uitzondering zich voordoet, komt het erop aan of op de belanghebbende een verplichting rust of zal komen te rusten om kosten voor de verleende rechtsbijstand te voldoen. Van een zodanige verplichting is ook sprake indien de rechtsbijstand wordt verleend op basis van no cure no pay. Daarbij is niet vereist dat ten tijde van de uitspraak van de rechtbank een declaratie is opgemaakt of dat de kosten ten tijde van die uitspraak al zijn voldaan, aldus de Hoge Raad.

7.3. De gemachtigde van eisers voert aan dat de betaalafspraken van eisers zijn gestoeld op een mondelinge no cure no pay afspraak. Wanneer het beroep gegrond wordt verklaard, bestaat een betaalverplichting, ook als de energietoeslag uiteindelijk niet wordt toegekend. Als het beroep ongegrond wordt verklaard zal achteraf een factuur worden opgemaakt. Ter zitting heeft de gemachtigde van eisers uitgelegd dat door de grote toeloop van studenten die om hulp vroegen bij het aanvragen van een energietoeslag, het niet is gelukt om voor elke student een urenraming te maken zoals dat volgt uit de Algemene Voorwaarden. Daarom is gekozen voor een mondelinge no cure no pay afspraak. Uit de volmacht die eisers hebben ingevuld, blijkt dat eisers in het geval dat door het bestuursorgaan de proceskosten worden vergoed, deze proceskostenvergoeding zullen doen toekomen aan hun gemachtigde. Dat is een betaalverplichting, aldus de gemachtigde van eisers. Ter onderbouwing van deze stelling heeft de gemachtigde van eisers de Algemene Voorwaarden, een factuur en een overzicht van alle werkzaamheden overgelegd.

7.4. De rechtbank is van oordeel dat verweerder de betwisting, inhoudende dat geen sprake is van een betaalverplichting, niet aannemelijk heeft gemaakt. Hoewel de administratie van de gemachtigde geen uitsluitel geeft over de betalingsverplichting die iedere eiser is aangegaan, volgt uit de volmacht die eisers ondertekenen in voldoende mate dat er kennelijk enige afspraken zijn gemaakt over de betaling aan de gemachtigde in de vorm van no cure no pay. In het licht van de genoemde uitspraak van de Hoge Raad is dat voldoende om een betalingsverplichting aan te nemen. Daarbij houdt de rechtbank er rekening mee dat de gemachtigde professionele rechtsbijstand verleent aan een groot aantal eisers en dat de gedachte dat dit geheel onbetaald zou gebeuren ook uit dat oogpunt minder aannemelijk is.

7.5. De vergelijking met de door verweerder aangehaalde uitspraak van de Rechtbank Midden-Nederland van 6 december 2022 [Red.: [ECLI:NL:RBMNE:2022:5129](#)] gaat niet op omdat uit de Algemene Voorwaarden, dan wel uit de volmacht, niet blijkt dat een betaalverplichting voor eisers uitsluitend en exclusief afhankelijk is gesteld van een proceskostenveroordeling. In de volmacht staat slechts dat wanneer de proceskosten worden vergoed door het bestuursorgaan, eisers de proceskostenvergoeding doen toekomen aan hun gemachtigde. Daaruit kan niet worden afgeleid dat de betaalverplichting pas ontstaat bij een uitgesproken proceskostenveroordeling. De gemachtigde van eisers heeft ter zitting betoogd dat de “cure” bestaat uit de gegrondverklaring van het beroep. In dat geval ontstaat een betaalverplichting. Gelet op de rechtspraak van de Hoge Raad, mag de betaalverplichting door middel van een factuur ook worden opgesteld na de uitspraak, zoals gebruikelijk is bij no cure no pay. De vraag kan gesteld worden in hoeverre de volledige omvang van de overeengekomen betalingsverplichting door de gemachtigde kan worden bewezen als het daar toe zou komen, maar om het bestaan van *een* betalingsverplichting in het kader van de proceskostenvergoeding aannemelijk te maken, hoeven eisers die lat – gelet op de onbetwiste proceshandelingen die in deze zaken zijn verricht – niet te halen. De rechtbank ziet, gelet op het voorgaande, ook geen aanleiding om verder uit te zoeken hoe de betaalverplichting er concreet uit ziet en eisers daarop te bevragen door hen als getuigen te horen. De rechtbank is van oordeel dat eisers aanspraak maken op vergoeding van de kosten die zij hebben gemaakt voor de door hun gemachtigde beroepsmatig verleende rechtsbijstand in de zin van artikel 1, aanhef en onder a, van het Besluit proceskosten bestuursrecht (Bpb).

JnB 2023, 1039

Rechtbank Den Haag, 24-11-2023, [ECLI:NL:RBDHA:2023:18050](#)

Stichting Prof. Leo Kanner Onderwijsgroep.

Awb 1:1, 1:3

BESTUURSORGAAN. BESLUIT. I.c. wordt geoordeeld dat de school niet kan worden aangemerkt als een bestuursorgaan. Het besluit tot verwijdering van de zoon van eiser is geen besluit in de zin van artikel 1:3 van de Awb. Verwijzing naar uitspraken van de ABRS van 19 juli 2006, [ECLI:NL:RVS:2006:AY4273](#), en 11 oktober 2006, [ECLI:NL:RVS:2006:AY9914](#), waaruit volgt dat - behoudens de uitzondering ter zake van de afgifte van getuigschriften - het optreden van bijzondere onderwijsinstellingen buiten de reikwijdte van de Awb valt. De rechtbank is van oordeel dat de verwijdering van eisers zoon niet onder deze uitzondering valt. De beslissing om zijn zoon van school te verwijderen heeft geen vergelijkbare (rechts)gevolgen als de afgifte van een getuigschrift.

JnB 2023, 1040

ABRS, 13-12-2023, [ECLI:NL:RVS:2023:4635](#)

college van burgemeester en wethouders van Geldrop-Mierlo, appellant sub 2.

Awb 1:2 lid 1

BELANGHEBBENDE. I.c. heeft de rechtbank de molenaars ten onrechte aangemerkt als belanghebbenden omdat zij geen rechtstreeks belang hebben als bedoeld in artikel 1:2, eerste lid, van de Awb, maar een afgeleid belang. De betrokkenheid van de molenaars, hoe sterk ook, bij de molen om deze als vrijwilligers te onderhouden en periodiek draaiende te houden, is onvoldoende om een objectief en actueel, eigen en persoonlijk belang aan te nemen. Ook hebben de molenaars geen rechtstreeks belang ontleend aan de beheersovereenkomst. De rol en taak van de molenaars en hun relatie tot de eigenaar van de molen, betekent dat het belang om de molen als werktuig te behouden en periodiek te gebruiken het rechtstreeks belang is van de eigenaar van de molen, zijnde aanvankelijk de gemeente en thans een privaatrechtelijke stichting, en geen zelfstandig en rechtstreeks belang van de molenaars. Verwijzing naar de uitspraken van de ABRS van 18 december 2019, [ECLI:NL:RVS:2019:4327](#), en 4 mei 2016, [ECLI:NL:RVS:2016:1201](#).

JnB 2023, 1041

MK ABRS, 13-12-2023, [ECLI:NL:RVS:2023:4608](#)

college van burgemeester en wethouders van Geertruidenberg.

Awb 8:75

Besluit proceskosten bestuursrecht 2 lid 3

PROCESKOSTEN. I.c. heeft de rechtbank terecht geen aanleiding gezien om het college te veroordelen in de werkelijke gemaakte kosten van rechtsbijstand in bezwaar. Het in de bijlage bij het Bpb neergelegde vergoedingstelsel heeft een forfaitair karakter en indien zich bijzondere omstandigheden voordoen, kan op grond van artikel 2, derde lid, van het Bpb hiervan worden afgeweken. Volgens de nota van toelichting (Stb. 1993, 763) gaat het daarbij om uitzonderlijke gevallen, waarin strikte toepassing van het forfaitaire stelsel onrechtvaardig uitpakt. Het volgen van de bezwaarprocedure in louter schriftelijke vorm wegens de destijds geldende coronamaatregelen is een bijzondere omstandigheid, maar niet zodanig bijzonder dat integrale vergoeding gerechtvaardigd is.

Zie ook de samenvatting van deze uitspraak onder het kopje "Schadevergoedingsrecht" (JnB 2023, 1042).

[Naar inhoudsopgave](#)

Schadevergoedingsrecht

JnB 2023, 1042

MK ABRS, 13-12-2023, [ECLI:NL:RVS:2023:4608](#)

college van burgemeester en wethouders van Geertruidenberg.

NADEELCOMPENSATIE. VERKEERSBESLUIT. Afwijzing verzoek om nadeelcompensatie. I.c. slaagt het betoog van appellant dat de rechtbank in navolging van de STAB ten onrechte is uitgegaan van kapitalisatiefactor 8 in plaats van 10 voor de berekening van de permanente inkomensschade. De bijzondere wettelijke regelingen zoals die gelden bij schadeloosstelling wegens onteigening en tegemoetkoming in planschade, zijn niet van toepassing op een besluit over toekenning van compensatie van nadeel dat is veroorzaakt door een verkeersbesluit. Er is geen goede grond om dan voor de keuze van de peildatum voor de begroting van schade in de vorm van inkomensderving aansluiting te zoeken bij deze wettelijke regelingen. Er is dan ook geen goede reden om het in werking treden van een - onherroepelijk geworden - schadeveroorzakend besluit als peildatum te nemen voor de begroting van de daardoor veroorzaakte inkomensderving. In die gevallen moet als uitgangspunt worden genomen dat de datum van het ontstaan van de inkomensderving als peildatum voor de begroting van deze inkomensderving heeft te gelden.

Besluit waarbij het college het verzoek om nadeelcompensatie van [appellant] afgewezen. [...]

2. Op 19 november 2014 heeft het college een verkeersbesluit genomen voor een verkeerskundige knip voor gemotoriseerd verkeer [...].

4. Op 6 augustus 2018 heeft [appellant] het college verzocht om nadeelcompensatie. [appellant] stelt dat de snackbar door het aanbrengen van de knip verminderd en moeilijk bereikbaar is. [...]

33. [appellant] betoogt dat de rechtbank in navolging van de STAB ten onrechte is uitgegaan van kapitalisatiefactor 8. Hij heeft recht op kapitalisatiefactor 10 voor de berekening van de permanente inkomensschade. [...]

Beoordeling door de Afdeling

34. Uit vaste rechtspraak van de Afdeling volgt dat in geval van jaarlijks, voor onbepaalde tijd terugkerende inkomensschade, de inkomensschade overeenkomstig de systematiek van het onteigeningsrecht moet worden gekapitaliseerd. Kapitalisatie gebeurt door het bedrag van de gemiddelde jaarlijkse netto-inkomensschade te vermenigvuldigen met een kapitalisatiefactor. Met de uitkering van een som geld in één keer wordt beoogd om de verliezen welke de gedupeerde in de loop van de komende jaren zal lijden te compenseren. De Afdeling heeft in de uitspraak van 16 februari 2022, [ECLI:NL:RVS:2022:488](#), overwogen dat de hoogte van de kapitalisatiefactor niet is verbonden aan de tijdsduur van de schade of een periode waarin de schade zich manifesteert. De inkomensschade wordt vergoed door een uitkering in een keer van de gekapitaliseerde gemiddelde jaarlijkse netto-inkomensschade.

35. Het is vaste rechtspraak dat voor de berekening van de inkomensschade van de eigenaar/gebruiker kapitalisatiefactor 10 wordt toegepast. Zie onder meer de uitspraak van de Afdeling van 30 mei 2012, [ECLI:NL:RVS:2012:BW6926](#), onder 2.27 en van 16 februari 2022, onder 22. Dit is tussen partijen niet in geschil.

36. Het geschil spitst zich toe op de vraag of de rechtbank terecht heeft geoordeeld dat het college kapitalisatiefactor 10 mocht corrigeren naar factor 8, omdat [appellant] na de inwerkingtreding van het verkeersbesluit op 24 december 2014 tot aan de feitelijke realisatie van het verkeersbesluit op 15 december 2017 de snackbar ongewijzigd kon exploiteren.

37. De Afdeling ziet in dit verband aanleiding eerst in te gaan op de te hanteren peildatum voor de vaststelling van de omvang van permanente inkomensschade. De rechtbank heeft onder verwijzing naar de (planschade)uitspraak van 19 december 2018 geoordeeld dat mocht worden uitgegaan van de peildatum van 24 december 2014. De Afdeling is van oordeel dat ten onrechte van deze datum is uitgegaan en dat had moeten worden uitgegaan van 15 december 2017 als peildatum. Daarbij is het volgende van belang.

38. In het onteigeningsrecht geldt een vaste peildatum voor de vaststelling van volledige schadeloosstelling wegens de gedwongen ontneming van eigendom. De peildatum is de dag waarop het vonnis van onteigening in de openbare registers wordt ingeschreven (art. 40a Onteigeningswet). Ook in het planschaderecht geldt om redenen die zijn ontleend aan de bijzondere wettelijke regeling van het planschaderecht in de Wet op de ruimtelijke ordening (hierna: Wro), een vaste peildatum voor de begroting van inkomensschade en voor het vaststellen van de waardevermindering van een onroerende zaak (vermogenschade). Dit is het moment van het in werking treden van het (onherroepelijk geworden) gestelde schadeveroorzakende planologische besluit. Zie de uitspraak van de Afdeling van 20 september 2017, [ECLI:NL:RVS:2017:2553](#), onder 19.2.

39. De bijzondere wettelijke regelingen zoals die gelden bij schadeloosstelling wegens onteigening en tegemoetkoming in planschade, zijn niet van toepassing op een besluit over toekenning van compensatie van nadeel dat is veroorzaakt door een verkeersbesluit. Er is geen goede grond om dan voor de keuze van de peildatum voor de begroting van schade in de vorm van inkomensderving aansluiting te zoeken bij deze wettelijke regelingen. Dat betekent in het bijzonder dat er dan ook geen goede reden is om het in werking treden van een - onherroepelijk geworden - schadeveroorzakend besluit als peildatum te nemen voor de begroting van de daardoor veroorzaakte inkomensderving. In die gevallen moet als uitgangspunt worden genomen dat de datum van het ontstaan van de inkomensderving als peildatum voor de begroting van deze inkomensderving heeft te gelden.

De keuze voor deze peildatum past bij het uitgangspunt dat zoveel als redelijkerwijs mogelijk is de werkelijk geleden en te lijden inkomensschade dient te worden begroot. De omvang van deze schade moet worden begroot door het maken van een vergelijking tussen de (feitelijke) situatie waarin de aanvrager als gevolg van de schadeveroorzakende gebeurtenis is komen te verkeren en de (hypothetische) situatie waarin de aanvrager zou hebben verkeerd, indien de schadeveroorzakende gebeurtenis zich niet zou hebben voorgedaan. Bij het maken van deze vergelijking moeten alle omstandigheden van het concrete geval in acht te worden genomen. Daarbij geldt niet dat slechts rekening mag worden gehouden met de op het moment van in werking treden van het later onherroepelijk geworden besluit bestaande verwachtingen over wat de toekomst zou kunnen brengen.

40. De peildatum voor de berekening van de inkomensderving is in dit geval dus niet 19 november 2014, maar 15 december 2017, het moment waarop het verkeersbesluit feitelijk is gerealiseerd door

middel van de fysieke wegafsluiting en waarop de gestelde inkomensderving is ontstaan. Ter berekening van de geleden inkomensschade moet in dit geval de begrote (gemiddelde) jaarlijkse inkomensschade per die peildatum worden gekapitaliseerd met factor 10. Als sprake is van inkomsten bij voortgezet gebruik in de periode gelegen na het moment van het in werking treden van het schadeveroorzakende besluit en vóór de in aanmerking te nemen peildatum, leidt dat niet tot aanpassing van de toe te passen kapitalisatiefactor.

41. Het betoog van [appellant] slaagt dus. De Afdeling zal hieronder het geschil definitief beslechten en het aan [appellant] toe te kennen bedrag aan nadeelcompensatie vaststellen met in achtneming van de peildatum van 15 december 2017. [...]

Zie ook de samenvatting van deze uitspraak onder het kopje "Algemeen bestuursrecht" (JnB 2023, 1041).

[Naar inhoudsopgave](#)

Omgevingsrecht

Wabo

JnB 2023, 1043

Rechtbank Noord-Holland, 08-12-2023, [ECLI:NL:RBNHO:2023:12608](#)

college van burgemeester en wethouders van de gemeente Bergen, verweerder.

Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) 2.10 lid 1

WABO. OMGEVINGSVERGUNNING. PADEL. Omgevingsvergunning voor het aanleggen van twee padelbanen. I.c. wordt geoordeeld dat het bouwplan niet in strijd is met het bestemmingsplan waarin de omschrijving van de op het perceel rustende bestemming voor sport- en recreatiedoeleinden ruim is geformuleerd.

[...] Bestemmingsplan

7. Eisers hebben in beroep verwezen naar hun bezwaar waarin is aangevoerd dat het plan om padelbanen te realiseren niet past in het bestemmingsplan en dat de aanvraag daarom op grond van het bepaalde in artikel 2.10 van de Wabo geweigerd had moeten worden. [...]

7.1. Met verweerder is de rechtbank van oordeel dat eisers hierin niet kunnen worden gevolgd. In het bestemmingsplan Bergen-Noord is de omschrijving van de op het perceel rustende bestemming voor sport- en recreatiedoeleinden heel ruim geformuleerd. Artikel 19 spreekt van "terreinen ten behoeve van sport- en recreatieve voorzieningen, zoals sport- en speelvelden". Er zijn, anders dan blijkt uit uitspraken over andere bestemmingsplannen en padel, in het bestemmingsplan Bergen-Noord geen verdere specificaties van sporten vermeld. Op het perceel mogen dus volgens het bestemmingsplan allerlei niet nader gedefinieerde soorten van sport en recreatie worden uitgeoefend. De vraag in hoeverre padel kan worden gelijkgesteld met tennis, is in deze zaak dus niet aan de orde. Dat bij padelbanen geen sprake zou zijn van een "speel of sportveld" zoals door eisers is aangevoerd, volgt de rechtbank met verweerder niet. Ook bij padel is immers sprake van een afgebakend veld om de sport te beoefenen. De rechtbank wijst er verder nog op dat, ook al zouden eisers wel in dit argument worden gevolgd, artikel 19 de omschrijving niet beperkt tot speel- en sportvelden: het gaat om terreinen ten behoeve van sport- en recreatieve voorzieningen. Speel- of sportvelden worden slechts als voorbeeld genoemd.

De hoge wanden die het speelveld bij padel omsluiten zijn, zoals verweerder ook heeft aangegeven, als voorziening ten behoeve van de sport op basis van het tweede lid van artikel 19 onder 10 als 'bouwwerken, geen gebouw zijnde' toegestaan. Er is niet gesteld en ook niet gebleken dat het bouwplan met de daaraan gestelde voorwaarden in strijd is. De rechtbank ziet tot slot, gezien de zeer ruime omschrijving in het bestemmingsplan Bergen-Noord, geen aanknopingspunten om te oordelen dat padel niet valt onder de in artikel 19 van het bestemmingsplan gegeven omschrijving, omdat padel nog niet bestond op het moment dat het bestemmingsplan werd vastgesteld. De conclusie is dus dat het bouwplan niet in strijd is met het bestemmingsplan. Artikel 2.10, eerste lid onder c, Wabo kan, anders dan eisers menen, dus niet ten grondslag worden gelegd aan weigering van de vergunning. [...]

Jurisprudentie Wabo-milieu:

- Voorzieningenrechter ABRS, 13-12-2023 ([ECLI:NL:RVS:2023:4589](#)); niet gepubliceerd op www.rechtspraak.nl);
- Rechtbank Zeeland-West-Brabant, 17-11-2023 ([ECLI:NL:RBZWB:2023:8131](#));
- MK Rechtbank Oost-Brabant, 09-11-2023 ([ECLI:NL:RBOBR:2023:5302](#)).

[Naar inhoudsopgave](#)

Natuurbescherming

JnB 2023, 1044

MK Rechtbank Midden-Nederland, 06-12-2023, [ECLI:NL:RBMNE:2023:6609](#)

Minister voor Natuur en Stikstof, verweerder.
Wet natuurbescherming (Wnb) 2.7, 2.8

NATUURBESCHERMING. NATUURVERGUNNING. SPIERINGVISSERIJ. Natuurvergunningen voor spieringvisserij op acht locaties in de Waddenzee op grond van artikel 2.7 van de Wnb. Gevolgen voor voedselaanbod vogels in de Waddenzee en het IJsselmeer. Verstoring vogels in Waddenzee. I.c. is in de passende beoordeling onvoldoende onderbouwd dat significante gevolgen voor de Natura 2000-gebieden Waddenzee en IJsselmeer zijn uitgesloten. De minister moet een nieuw besluit op de aanvragen van de vissers nemen met inachtneming van het in deze uitspraak overwogene.

[Naar inhoudsopgave](#)

Waterwet

Jurisprudentie Waterwet:

- Voorzieningenrechter Rechtbank Den Haag, 05-12-2023 ([ECLI:NL:RBDHA:2023:18915](#));
- MK Rechtbank Noord-Nederland, 01-12-2023 ([ECLI:NL:RBNNE:2023:5111](#)).

[Naar inhoudsopgave](#)

Bijstand

JnB 2023, 1045

MK CRvB, 28-11-2023, [ECLI:NL:CRVB:2023:2275](#)

college van burgemeester en wethouders van Groningen.

EVRM 6, 13

Handvest van de grondrechten van de Europese Unie 47

Participatiewet (PW) 13

PARTICIPATIEWET. BIJZONDERE BIJSTAND. VRIJHEIDSBENEMING. Het college heeft de bijzondere bijstand voor de kosten van griffierecht in een civiele procedure terecht afgewezen, omdat appellant gedwongen is opgenomen in een TBS-kliniek en daarom geen recht heeft op bijstand. Niet is gebleken van zeer dringende redenen om toch bijzondere bijstand te verlenen.

Als appellant vindt dat het recht op toegang tot de rechter in het geding is doordat hij in de civiele procedure het verschuldigde griffierecht moet betalen, dan zal hij de waarborging van dat recht aan de orde moeten stellen bij de griffier van de rechterlijke instantie waar hij die civiele procedure voert. Aangevallen uitspraak bevestigd.

JnB 2023, 1046

MK CRvB, 07-11-2023, [ECLI:NL:CRVB:2023:2283](#)

college van burgemeester en wethouders van Apeldoorn.

Participatiewet (PW) 17

PARTICIPATIEWET. SCHENDING INLICHTINGENPLICHT. INTREKKING EN TERUGVORDERING BIJSTAND. NIBUD-REFERENTIECIJFERS. Het college heeft ten onrechte geconcludeerd dat appellante de inlichtingenverplichting heeft geschonden door niet duidelijk te maken hoe zij in haar levensonderhoud heeft voorzien. Het college heeft niet voldaan aan de op hem rustende en bewijslast. Aangevallen uitspraak vernietigd.

4. De Raad beoordeelt of de rechtbank terecht het besluit tot intrekking en terugvordering in stand heeft gelaten en of de rechtbank terecht de boete heeft vastgesteld op € 645,26. [...]

4.2. Appellante heeft aangevoerd dat het college niet aannemelijk heeft gemaakt dat zij de inlichtingenverplichting heeft geschonden. Dat de uitgaven voor levensonderhoud niet stroken met de Nibud-referentiecijfers betekent nog niet dat het college aan zijn bewijslast heeft voldaan. Appellante heeft toegelicht waarom in bepaalde periodes minder uitgaven voor levensonderhoud zichtbaar zijn op haar bankafschriften. Het was voor appellante redelijkerwijs niet duidelijk dat zij achteraf meer inzicht zou moeten verschaffen hoe zij haar boodschappen had betaald. Omdat appellante de inlichtingenverplichting niet heeft geschonden, is het niet aan appellante om inzicht te geven in haar situatie, maar aan het college om te bewijzen dat appellante geen recht had op bijstand in de te beoordelen periode.

4.3. Deze beroepsgrond slaagt. [...]

4.3.2. In het kader van een heronderzoek heeft het college bankafschriften opgevraagd en op deze bankafschriften zijn in sommige maanden geen en in andere maanden weinig uitgaven voor levensonderhoud te zien. Het college heeft erop gewezen dat de zichtbare uitgaven aan levensonderhoud veel lager zijn dan de Nibud-referentiecijfers. Hoewel de Nibudreferentiecijfers geen absolute minimumbedragen zijn, geven deze cijfers wel een algemeen geaccepteerd richtsnoer om te bepalen hoeveel een huishouden nodig heeft om in bepaalde kosten te voorzien. Dit volgt uit

vaste rechtspraak. [...] Dat geen of geringe uitgaven voor levensonderhoud op de bankafschriften zichtbaar zijn, levert op zichzelf geen schending op van de inlichtingenverplichting. Dat is ook niet het geval, als de zichtbare uitgaven veel lager zijn dan de Nibud-referentiecijfers. Wel roept dit de vraag op hoe appellante in haar levensonderhoud heeft voorzien. Er zou immers sprake kunnen zijn van een verzwegen inkomstenbron of een verzwegen andere mogelijkheid om in het levensonderhoud te voorzien.

4.3.3. Het college heeft naar aanleiding van de uit de bankafschriften blijkende geringe uitgaven voor levensonderhoud nader onderzoek verricht tijdens de gesprekken van 27 mei 2019 en 15 juli 2019. Appellante heeft tijdens deze gesprekken verklaard dat zij minder uitgaven voor haar levensonderhoud heeft gedaan dan het bedrag waarvan het Nibud uitgaat, omdat zij een inkomen op bijstandsniveau heeft, de prioriteit legde bij het afbetalen van schulden en werd bijgestaan door derden. Hiermee heeft appellante een verklaring gegeven die niet op voorhand onaannemelijk of onwaarschijnlijk is. Appellante heeft de vragen beantwoord en de gevraagde stukken overgelegd. Voor zover het college de verklaring van appellante onvoldoende vindt, had het college appellante om een nadere toelichting of onderbouwing kunnen vragen of anderszins zelf nader onderzoek kunnen verrichten naar de financiële situatie van appellante. Het college heeft dit echter niet gedaan. Het college heeft daarentegen geconcludeerd dat appellante de inlichtingenverplichting heeft geschonden door niet duidelijk te maken hoe zij in haar levensonderhoud heeft voorzien. Daarmee heeft het college echter niet voldaan aan de op hem rustende en in 4.3.1 omschreven bewijslast.

JnB 2023, 1047

MK CRvB, 21-11-2023, [ECLI:NL:CRVB:2023:2289](#)

college van burgemeester en wethouders van Amsterdam.

Participatiewet (PW) 35 lid 1

PARTICIPATIEWET. BIJZONDERE BIJSTAND KOSTEN WONINGINRICHTING. Appellante heeft aannemelijk gemaakt dat het voor haar niet voorzienbaar was dat zij uit de woning van haar vader zou vertrekken. Appellante kon de kosten van woninginrichting door bijzondere omstandigheden niet uit haar inkomen op bijstandsniveau betalen. Aangevallen uitspraak vernietigd. Het college dient een nieuw besluit op bezwaar te nemen.

4.2.1. Het college heeft zich op het standpunt gesteld dat appellante de mogelijkheid heeft gehad om voor de kosten van woninginrichting te reserveren omdat een verhuizing vanuit het ouderlijk huis voorzienbaar is. Alleen bij een plotselinge verhuizing wegens medische of sociale redenen kan bijzondere bijstand worden verleend voor de hier aan de orde zijnde kosten, maar niet in dit geval omdat appellante tot de verhuizing in het ouderlijk huis bij haar vader woonde.

4.2.2. Appellante heeft daar tegenover gesteld dat zij, nadat zij met haar gezin korte tijd bij haar tante had gewoond, vanaf 2009 weer bij haar vader is gaan wonen en niet de bedoeling had om die woning opnieuw te verlaten. Dit werd in de loop van 2019 onverwacht toch noodzakelijk vanwege onder meer het feit dat X in februari 2019 – nadat hij uit de woning was vertrokken – bij zijn moeder was gaan wonen, in de naastgelegen woning aan dezelfde trappenhal. Vanwege de verstoorde relatie met X was dit voor haar zeer belastend. Een verhuizing werd daarnaast vooral ook noodzakelijk doordat de medische klachten van appellante inmiddels zo ernstig waren geworden dat zij steeds moeilijker kon traplopen. Door deze omstandigheden werd voor appellante de woonsituatie bij haar vader onhoudbaar en zag zij zich genoodzaakt te vertrekken. Zij heeft op haar verzoek op 13 januari 2020 een medische urgentieverklaring voor een andere woning gekregen. Vervolgens is zij er met behulp van die urgentieverklaring verrassend snel in geslaagd een eigen woning te vinden.

4.2.3. Hiermee heeft appellante aannemelijk gemaakt dat het voor haar niet voorzienbaar was dat zij uit de woning van haar vader zou vertrekken. Weliswaar woonde zij met haar vader in haar ouderlijk huis, zoals het college heeft benadrukt, maar dat betekent op zichzelf niet dat zij ernaar streefde te verhuizen. Appellante heeft aannemelijk gemaakt dat zij van plan was haar woonsituatie daar voort te zetten. Daarbij is van betekenis dat zij niet van kinds af aan ononderbroken in het ouderlijk huis woonde, maar daar naartoe is teruggekeerd nadat zij enige tijd elders had gewoond. Bovendien heeft zij daar vervolgens lange tijd met haar gezin gewoond. Zij had tot aan de ontwikkelingen in 2019 en in het bijzonder tot aan de verslechtering van haar gezondheid die tot de urgentieverklaring heeft geleid geen aanleiding om rekening te houden met een verhuizing.

4.2.4. Het college heeft ter zitting het standpunt ingenomen dat, als de kosten van woninginrichting pas in 2019 voorzienbaar waren, appellante niet voor die kosten heeft kunnen reserveren.

4.3. Dit betekent dat appellante de kosten van woninginrichting door bijzondere omstandigheden niet uit haar inkomen op bijstandsniveau kon betalen. [...] De rechtbank heeft dit niet onderkend.

[Naar inhoudsopgave](#)

Sociale zekerheid overig

JnB 2023, 1048

Rechtbank Amsterdam, 02-11-2023, [ECLI:NL:RBAMS:2023:6836](#)

Raad van bestuur van het Zorgkantoor, Zorg en Zekerheid.

Wet langdurige zorg (Wlz)

Regeling langdurige zorg 5.1a

Regeling 'Mogelijkheden voor extra budget in 2022'

WET LANGDURIGE ZORG. PGB. AFWIJZING TOESLAG EXTRA KOSTEN THUIS (EKT). Naar het oordeel van de rechtbank heeft het Zorgkantoor zich op goede gronden op het standpunt gesteld dat eiseres niet aan alle voorwaarden voldoet om in aanmerking te komen voor de toeslag EKT, zoals opgenomen in de regeling 'Mogelijkheden voor extra budget in 2022'. Om voor EKT in aanmerking te komen moet eiseres aannemelijk maken dat de zorgverleners meer tijd kwijt zijn dan in het budget past. Dat heeft zij niet gedaan. Het Zorgkantoor zegt terecht dat de zorg doelmatiger kan worden verleend. Ongegrond beroep.

[Naar inhoudsopgave](#)

Bestuursrecht overig

Algemene verordening gegevensbescherming

JnB 2023, 1049

MK ABRS, 13-12-2023, [ECLI:NL:RVS:2023:4630](#)

de raad van bestuur van de Sociale Verzekeringsbank (hierna: de SVB),
appellant sub 2.

Algemene verordening gegevensbescherming (hierna: AVG) 6 lid 1 aanhef en onder c, lid 3, 17

Algemene wet inkomensafhankelijke regelingen (hierna: Awir) 38 lid 1

Wet op het kindgebonden budget (hierna: Wkb) 5 lid 2

AVG. Afwijzing verzoek om verwijdering gegevens. I.c. wordt geoordeeld dat het verstrekken van de persoonsgegevens van [appellant sub 1] en zijn dochter door de SVB aan de Belastingdienst/Toeslagen niet in strijd is met de AVG. Het doel om laagdrempelig en zonder extra aanvraag kindgebonden budget te verstrekken is niet een wens van de Belastingdienst/Toeslagen, maar van de wetgever. Daarnaast volgt dit doel niet alleen uit het convenant tussen de SVB en de Belastingdienst/Toeslagen, maar ook rechtstreeks uit artikel 5, tweede lid, van de Wkb. De doelen van de verwerking van de persoonsgegevens kunnen in dit geval niet op een andere, voor betrokkenen minder nadelige, manier worden bereikt. Verder is in dit geval de inbreuk op de privacy in beginsel evenredig in verhouding tot de met de verwerking te dienen doelen.

Besluit waarbij heeft de SVB een verzoek op grond van artikel 17 van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (hierna: de AVG) van [appellant sub 1] voor zijn dochter heeft afgewezen. Het verzoek houdt in het startbericht, waarmee de SVB gegevens van de dochter van [appellant sub 1] aan de Belastingdienst/Toeslagen heeft verstrekt, te verwijderen. [...]

Is het verstrekken van persoonsgegevens door middel van startberichten door de SVB aan de Belastingdienst/Toeslagen in strijd met de AVG?

- Toetsingskader [...]

5.4. Artikel 38, eerste lid, van de Awir bepaalt, kort gezegd, dat instanties die hoofdzakelijk uitvoering geven aan het beleid van het Rijk, kosteloos desgevraagd alle gegevens en inlichtingen aan de Belastingdienst/Toeslagen verstrekken die van belang kunnen zijn voor de uitvoering van de Awir, de daarop berustende bepalingen of een inkomensafhankelijke regeling. Tussen partijen is niet in geschil dat uit artikel 38 van de Awir een wettelijke verwerkingsverplichting volgt voor de SVB. De wettelijke verwerkingsverplichting is een verwerkingsgrond ingevolge artikel 6, eerste lid, aanhef en onder c, van de AVG. In geschil is of de SVB ook aan die verplichting kan voldoen op een andere, voor betrokkenen minder nadelige manier, en of het verstrekken van persoonsgegevens van alle kinderen waarvoor een recht op kinderbijslag bestaat met het oog op het ambtshalve kunnen vaststellen en verstrekken van kindgebonden budget aan ouders die daarop recht hebben proportioneel is.

- Voor welke doelen worden de gegevens verwerkt?

5.5. Op grond van artikel 6, derde lid, van de AVG moet het doel van de verwerking in de rechtsgrond worden vastgesteld. In dit geval is het doel van de verwerking van de persoonsgegevens om zonder extra aanvraag van de ouder kindgebonden budget toe te kennen aan de mensen die daar recht op hebben. Ingevolge artikel 5, tweede lid, van de Wkb wordt aangenomen dat de ouder die over het berekeningsjaar aanspraak maakt op een financiële bijdrage van het Rijk in de kosten voor kinderen en ook een andere toeslag van de Belastingdienst/Toeslagen krijgt (zoals huur-, zorg- of kinderopvangtoeslag), een aanvraag heeft gedaan voor het kindgebonden budget. De huur-, zorg- en kinderopvangtoeslag zijn inkomensafhankelijke toeslagen. Deze regeling is dus bedoeld om met name ouders met lagere inkomens tegemoet te komen door hen automatisch kindgebonden budget toe te kennen als zij daar recht op hebben. Dit betekent een vermindering van de administratieve lasten voor de ouders en een vermindering van de uitvoeringskosten van de Belastingdienst/Toeslagen. Ook wordt daardoor het ongebruikt blijven van de kindertoeslag (sinds 1 januari 2009: kindgebonden budget) zo veel mogelijk beperkt (zie de Memorie van Toelichting bij de Wet op de kindertoeslag, Kamerstukken II, 2006/07, 30 912, nr. 3, p. 11).

Anders dan de rechtbank heeft overwogen is het doel om laagdrempelig en zonder extra aanvraag kindgebonden budget te verstrekken dus niet een wens van de Belastingdienst/Toeslagen, maar van de wetgever. Daarnaast volgt dit doel niet alleen uit het convenant tussen de SVB en de Belastingdienst/Toeslagen, maar ook rechtstreeks uit artikel 5, tweede lid, van de Wkb.

- Kunnen die doelen op een andere, voor betrokkenen minder nadelige, manier worden bereikt?

5.6. Op grond van artikel 6, derde lid, van de AVG, moet het lidstatelijke recht evenredig zijn met het nagestreefde gerechtvaardigde doel. Als onderdeel daarvan moet het doel van de verwerking van de persoonsgegevens niet op een andere, voor betrokkenen minder nadelige, manier kunnen worden bereikt.

5.7. Anders dan de rechtbank vond, is de Afdeling van oordeel dat de doelen van de verwerking van de persoonsgegevens in dit geval niet op een andere, voor betrokkenen minder nadelige, manier kunnen worden bereikt. Het alternatief dat de rechtbank schetst, waarbij ouders een aanvraag voor kindgebonden budget moeten doen, gaat voorbij aan het doel van de regeling om laagdrempelig en zonder aanvraag kindgebonden budget te kunnen toekennen en verstrekken. Zoals hiervoor overwogen volgt dat doel rechtstreeks uit artikel 5, tweede lid, van de Wkb. Daarnaast wordt met dit alternatief niet het doel van het beperken van het ongebruikt blijven van het kindgebonden budget bereikt.

Het andere alternatief zou zijn dat geen aanvraag voor kindgebonden budget hoeft te worden gedaan, maar de Belastingdienst/Toeslagen gericht informatie opvraagt bij de SVB. De Belastingdienst/Toeslagen zou dan van iedereen die recht heeft op een andere toeslag moeten toetsen of zij op basis van het inkomen ook recht zouden hebben op kindgebonden budget. Vervolgens zou bij de SVB moeten worden opgevraagd of de ontvangers van de toeslag ook kinderen hebben waarvoor zij recht hebben op kindgebonden budget. Dat zijn geen gegevens waar de Belastingdienst/Toeslagen al over beschikt, omdat in de basisregistratie personen alleen eigen kinderen staan. Recht op kindgebonden budget kan ook bestaan voor bijvoorbeeld aangehuwde kinderen of pleegkinderen. Dit leidt er dus toe dat, net als in de huidige situatie, een grote gegevensstroom ontstaat, maar dan van de Belastingdienst/Toeslagen naar de SVB. Daarnaast leidt dit tot meer gegevensuitwisselingen, omdat de Belastingdienst/Toeslagen elk jaar opnieuw het recht op kindgebonden budget vaststelt, en dus bij de SVB zou moeten opvragen of (nog steeds) een recht op kindgebonden budget bestaat. In het huidige systeem verstuurt de SVB eenmalig het startbericht als iemand recht krijgt op kindgebonden budget. Dit startbericht blijft gelden totdat de SVB, door middel van een stopbericht, te kennen geeft dat de betrokkene geen recht meer heeft op kindgebonden budget. Verder zou dit alternatief ervoor zorgen dat er meer gevoelige gegevens worden uitgewisseld, omdat niet alleen burgerservicenummers zouden worden gedeeld, maar uit de gedeelde persoonsgegevens ook volgt dat de betreffende personen in een lagere inkomenscategorie zitten en daarmee inkomensgegevens bevat.

Daarnaast zorgen beide genoemde alternatieven ervoor dat de druk op de Belastingdienst/Toeslagen groter wordt. Dat gaat in tegen het andere doel van de regeling, namelijk het verminderen van de uitvoeringskosten van de Belastingdienst/Toeslagen. Met de genoemde alternatieven kunnen de doelen van de verwerkingen dus niet worden bereikt.

- Is de verwerking van de gegevens proportioneel?

5.8. Inherent aan de regeling in artikel 5, tweede lid, van de Wkb is dus dat er ook gegevens worden verwerkt die niet relevant hoeven zijn voor het toekennen van kindgebonden budget. Dat is een inbreuk op het recht op bescherming van de persoonlijke levenssfeer. Uit het vereiste van

evenredigheid in artikel 6, derde lid, van de AVG, volgt dat die inbreuk evenredig moet zijn in verhouding tot de met de verwerking te dienen doelen.

5.9. De Afdeling is van oordeel dat in dit geval de inbreuk op de privacy in beginsel evenredig is in verhouding tot de met de verwerking te dienen doelen. Het kindgebonden budget is een aanvulling op het inkomen voor ouders in lagere inkomensgroepen. Het kindgebonden budget ondersteunt die ouders bij de zorg voor hun kinderen. Effectieve en efficiënte uitkering daarvan is dus niet alleen in het belang van de ouders, maar ook in het belang van hun kinderen. Het doel van de verwerkingen van gegevens is het ontlasten van burgers door te zorgen dat zij geen extra aanvraag voor kindgebonden budget hoeven te doen. Daarbij geldt dat niet alleen burgers worden ontlast die wel recht hebben op kindgebonden budget, maar ook burgers die dat niet hebben. Zij hoeven immers geen aanvraag te doen om te controleren of zij daar recht op hebben. De Afdeling vindt deze belangen in beginsel zwaarder wegen dan de inbreuk op de privacy van burgers die geen recht blijken te hebben op kindgebonden budget. Daarbij is van belang dat in het startbericht alleen de gegevens staan die nodig zijn om een recht op kindgebonden budget vast te kunnen stellen, namelijk de burgerservicenummers van het kind en de ouders, en de geboortedatum en het woonland van het kind. Bovendien wordt het startbericht in beginsel maar één keer door de SVB naar de Belastingdienst/Toeslagen verstuurd.

Het voorgaande sluit niet uit dat er mogelijk bijzondere omstandigheden zouden kunnen zijn op grond waarvan de inbreuk op de privacy van de betrokkene in een individueel geval zwaarder weegt dan het belang van het doel dat is gediend met de verwerking van de gegevens. [appellant sub 1] heeft echter geen bijzondere individuele omstandigheden aangevoerd waarom de inbreuk op zijn privacy en die van zijn dochter in dit geval zwaarder zou moeten wegen. Anders dan de rechtbank heeft overwogen is de verwerking van de persoonsgegevens van [appellant sub 1] en zijn dochter dus niet onevenredig.

- Conclusie

5.10. Het verstrekken van de persoonsgegevens van [appellant sub 1] en zijn dochter door de SVB aan de Belastingdienst/Toeslagen is niet in strijd met de AVG. [...]

JnB 2023, 1050

MK ABRS, 13-12-2023, [ECLI:NL:RVS:2023:4624](#)

Autoriteit Persoonsgegevens (hierna: de AP).

Algemene verordening gegevensbescherming (hierna: AVG) 58 lid 2 aanhef en onder c

Beleidsregels prioritering klachtenonderzoek (hierna: de beleidsregels)

AVG. Afwijzing handhavingsverzoek. Ingevolge artikel 58, tweede lid, aanhef en onder c, van de AVG, is de toezichthoudende autoriteit bevoegd om de verwerkingsverantwoordelijke te gelasten de verzoeken van de betrokkene tot uitoefening van zijn rechten uit hoofde van de AVG in te willigen. Dit betekent dat de AP beleidsruimte heeft om al dan niet handhavend op te treden en die beleidsruimte heeft de AP ingevuld met de beleidsregels. I.c. wordt geoordeeld dat de AP met verwijzing naar de beleidsregels van handhaving kan afzien. Uit de uitspraak van het EU-HvJ van 12 januari 2023 ([ECLI:EU:C:2023:2](#)) volgt niet dat de AP in dit geval moest handhaven. In die uitspraak is immers overwogen dat de beroepsmogelijkheden die de AVG biedt naast elkaar mogen bestaan en onafhankelijk van elkaar mogen worden benut. Het is aan de lidstaten om te regelen hoe die beroepsmogelijkheden zich tot elkaar verhouden, om te zorgen voor een doeltreffende bescherming en coherente toepassing van de door de AVG gewaarborgde rechten. Dit betekent dat [appellant] tegelijkertijd beroep in

kon stellen bij de bestuursrechter en een klacht mocht indienen bij de AP. De AP mocht echter, met toepassing van de beleidsregels, besluiten om in dit geval niet te handhaven, omdat er tegelijkertijd ook een bestuursrechtelijke procedure liep.

[Naar inhoudsopgave](#)

Wet open overheid/Wet openbaarheid van bestuur

JnB 2023, 1051

Rechtbank Amsterdam, 26-09-2023, [ECLI:NL:RBAMS:2023:5955](#)

minister van Justitie en Veiligheid, het College van procureurs-generaal en het Openbaar Ministerie), (samen het OM), verweerder I
Raad van bestuur van de Kansspelautoriteit (Ksa), verweerder II.

Wet open overheid (Woo) 8.8

Wet justitiële en strafvorderlijke gegevens (Wjsg)

WOO. WJSG. BIJZONDERE REGELING. De wettekst van artikel 8.8 van de Woo is duidelijk: de Woo is van toepassing, tenzij een bij bijzondere wet vastgelegd apart regime van toepassing is. De Wjsg is opgenomen als bijzondere regeling in de bijlage bij artikel 8.8 van de Woo. Daarmee is geregeld dat de Woo niet van toepassing is als een bepaling van de Wjsg geldt. I.c. betreffen de stukken waarvan om openbaarmaking is verzocht met de verzoeken I, II en IV strafvorderlijke gegevens. Daarvoor gelden de bepalingen van de Wjsg en dus is de Woo niet van toepassing.

[...] 1. In deze uitspraak beoordeelt de rechtbank de beroepen van eiseres tegen de afwijzing van haar vier verzoeken op grond van de Wob.1 Het OM en de Ksa hebben op deze verzoeken met toepassing van de Woo2 beslist.

[...] Artikel 8.8 van de Woo en de Wjsg

[...] 13. Eiseres stelt dat de Wjsg alleen in combinatie met artikel 365, vierde en vijfde lid, van het Wetboek van Strafvordering als bijzondere regeling moet worden gezien. Deze lijn gold onder de Wob en de wetgever heeft geen verandering beoogd met de invoering van de Woo.

14. Deze beroepsgrond slaagt niet. De wettekst van artikel 8.8 van de Woo is duidelijk: de Woo is van toepassing, tenzij een bij bijzondere wet vastgelegd apart regime van toepassing is. De Wjsg is opgenomen als bijzondere regeling in de bijlage bij artikel 8.8 van de Woo. Daarmee is geregeld dat de Woo niet van toepassing is als een bepaling van de Wjsg geldt. Er is geen reden om aan te nemen dat de wetgever met deze wettekst iets anders heeft beoogd te zeggen. Ook uit de memorie van toelichting⁶ bij de Woo blijkt dat de wetgever onduidelijkheden weg heeft willen nemen die onder de Wob bestonden voor het toepasselijke regime van openbaarmaking.

15. Eiseres stelt zich daarnaast op het standpunt dat openbaarmaking van de door haar verzochte informatie niet kan worden geweigerd op grond van de Wjsg, omdat op deze informatie niet de Wjsg maar de Woo van toepassing is.

16. De rechtbank volgt eiseres niet op dit punt. Op grond van artikel 8.8 van de Woo en de bijlage bij dit artikel zijn de artikelen 3.1, 3.3, 4.1, 5.1, eerste, tweede en vijfde lid en 5.2 niet van toepassing voor zover de titels 2 tot en met 3b van de Wjsg gelden. Deze titels zien onder meer op de verwerking van justitiële en strafvorderlijke gegevens. [...]

17. De gemachtigde van verweerders heeft terecht betoogd dat persoonsgegevens gegevens zijn die herleidbaar zijn naar een rechtspersoon of natuurlijke persoon. Door het feit dat de namen van de rechtspersonen en van de natuurlijke persoon zijn opgenomen in de Wob-verzoeken I, II en IV, is alle

informatie die als reactie op elk verzoek openbaar wordt gemaakt automatisch te herleiden naar die personen. Ook als alleen een algemeen stuk openbaar zou worden gemaakt als reactie op een van de Wob-verzoeken, dan wordt daarmee duidelijk dat bij het OM een procedure of onderzoek gestart is met betrekking tot die persoon. Dat een strafzaak geseponeerd is, maakt dit niet anders; de stukken blijven aan te merken als strafvorderlijke gegevens omdat deze verwerkt zijn in een strafdossier. Het feit dat bestuursrechtelijke boetes zijn opgelegd doet hier niet aan af. Zoals de gemachtigde van verweerders immers heeft aangevoerd heeft de informatie betrekking op de beoordeling van het OM of moet worden overgegaan tot strafrechtelijke handhaving in het licht van het voornemen van de Ksa om een bestuurlijke boete op te leggen. De stukken waarvan om openbaarmaking is verzocht met de verzoeken I, II en IV betreffen dus strafvorderlijke gegevens. Daarvoor gelden de bepalingen van de Wvsg en dus is de Woo niet van toepassing. Het OM en de Ksa hebben dan ook terecht geweigerd de betreffende stukken openbaar te maken. [...]

[Naar inhoudsopgave](#)

Wet schadefonds geweldsmisdrijven

JnB 2023, 1052

MK ABRS, 13-12-2023, [ECLI:NL:RVS:2023:4625](#)

Commissie Schadefonds Geweldsmisdrijven (CSG).

Wet schadefonds geweldsmisdrijven (Wsg) 3

Beleidsbundel Schadefonds Geweldsmisdrijven en de Letsellijst.

SCHADEFONDS GEWELDSMISDRIJVEN. BEOORDELINGSKADER. LETSEL CATEGORIE. PSYCHISCH LETSEL. ONAFHANKELIJKHEID, ONPARTIJDIGHEID, DESKUNDIGHEID MEDISCH ADVISEUR. VERGEWISPLICHT. De CSG heeft bij het nemen van beslissingen op verzoeken om een uitkering als bedoeld in artikel 3 van de Wsg beslissingsruimte en heeft daaraan invulling gegeven in beleid. Dit beleid is neergelegd in de Beleidsbundel Schadefonds Geweldsmisdrijven en de Letsellijst. Aan het CSG komt beleidsruimte toe bij de vaststelling van letselcategorieën en de bijbehorende uitkeringen en beoordelingsruimte bij de beantwoording van de vraag binnen welke categorie het letsel valt. I.c. heeft de CSG tot het oordeel kunnen komen dat geen aanleiding bestaat om een uitkering behorend bij een hogere categorie dan letselcategorie 5 toe te kennen.

[...] 9. [appellante] vindt dat hij in aanmerking komt voor een uitkering in letselcategorie 6 van de Letsellijst. Hij voert aan, samengevat, dat de CSG het besluit van 6 maart 2020 niet mocht baseren op het medisch advies.

[...] Beoordelingskader

10. De CSG heeft bij het nemen van beslissingen op verzoeken om een uitkering als bedoeld in artikel 3 van de Wsg beslissingsruimte en heeft daaraan invulling gegeven in beleid. Dit beleid is neergelegd in de Beleidsbundel Schadefonds Geweldsmisdrijven en de Letsellijst. In de hier toepasselijke Letsellijst van 1 juli 2019 is onderscheid gemaakt tussen fysiek letsel (hoofdstuk 1) en psychisch letsel (hoofdstuk 2). In hoofdstuk 2 is een opsomming gegeven van geweldsmisdrijven, waarbij zonder medische informatie wordt voorondersteld dat de misdrijven tot psychisch letsel hebben geleid, waarbij als uitgangspunt geldt: hoe ernstiger de misdrijven, des te hoger de letselcategorie (en de bijbehorende uitkering).

11. De categorie wordt in het geval van [appellante] bepaald door het psychisch letsel, omdat het meest ernstige letsel leidend is voor de indeling in een letselcategorie.

[...] 14. Aan het CSG komt beleidsruimte toe bij de vaststelling van letselcategorieën en de bijbehorende uitkeringen en beoordelingsruimte bij de beantwoording van de vraag binnen welke categorie het letsel valt.

15. Anders dan [appellante] stelt, is de rechtbank niet van een onjuist beoordelingskader uitgegaan. De rechtbank heeft terecht getoetst of het CSG tot het oordeel heeft kunnen komen dat in dit geval een uitkering in categorie 5 in plaats van 6 op zijn plaats is. Dat moet beoordeeld worden op grond van medische informatie, omdat alleen bij een uitkering voor stelselmatig huiselijk geweld in categorie 3 psychisch letsel verondersteld kan worden. Het is aan de aanvrager om een uitkering uit het schadefonds om de medische informatie te verstrekken.

16. De CSG erkent dat [appellante] kampt met ernstig psychisch letsel en daarvoor gedurende vele jaren meerdere behandeltrajecten heeft gevolgd die vaak tussen een half jaar en twee jaar in beslag namen. Ook heeft het psychisch letsel geleid tot blijvende, gedeeltelijke afhankelijkheid. Volgens het CSG is daarbij toekenning van een uitkering (€ 20.000,-) in categorie 5 passend. Tussen partijen is in geschil of er aanleiding is het psychisch letsel te laten vallen in letselcategorie 6 met de daarbij behorende uitkering van € 35.000,-.

Onafhankelijkheid en onpartijdigheid medisch adviseur

[...] 18. Een onafhankelijk adviseur is een persoon of een commissie, die geen deel uitmaakt van of werkzaam is onder verantwoordelijkheid van het bestuursorgaan waaraan wordt geadviseerd, en die belast is met de advisering over een op een aanvraag te nemen beschikking en daarbij geen persoonlijk belang heeft. Vergelijk de uitspraak van de Afdeling van 24 februari 2021, [ECLI:NL:RVS:2021:374](#), onder 49.

19. De medisch adviseur is werkzaam voor het ministerie van Justitie en Veiligheid en niet voor de CSG. Het CSG heeft met het ministerie een overeenkomst gesloten op basis waarvan 8 tot 16 uur per week een medisch adviseur wordt geleverd. De betrokken medisch adviseur is een BIG-geregistreerde arts en is opgeleid om advies te geven. Het feit dat de CSG wordt gefinancierd door het ministerie is op zichzelf geen reden voor twijfel aan de onafhankelijkheid van de medisch adviseur. Evenmin is gebleken dat de medisch adviseur een persoonlijk belang heeft bij de advisering.

20. Ook het betoog van [appellante] dat het besluit van 6 maart 2020 geen stand kan houden, omdat met de inschakeling van de medisch adviseur de schijn van partijdigheid is gewekt, treft geen doel.

21. Het ligt op de weg van de CSG zich te vergewissen van de onpartijdigheid van de geraadpleegde deskundige. Wanneer de schijn is gewekt dat de door de CSG benoemde deskundige niet onpartijdig is, mag het bestuursorgaan het advies van deze deskundige niet aan zijn besluitvorming ten grondslag leggen. Zie de uitspraak van de Afdeling van 13 juli 2016, [ECLI:NL:RVS:2016:1970](#).

22. De medisch adviseur is een BIG-geregistreerde arts. Hij is bevoegd om een medisch advies uit te brengen en valt onder het medisch tuchtrecht. Hij treedt alleen als deskundige op en niet als gemachtigde of belangenbehartiger van de CSG.

23. De enkele omstandigheid dat volgens [appellante] het advies een onvolledig en/of onjuist beeld van de omvang van het psychologisch letsel en de daarbij behorende beperkingen geeft, is onvoldoende om te kunnen komen tot het oordeel dat alleen al daarom de schijn van partijdigheid is gewekt.

[...] 25. [appellante] betoogt verder dat hij ten onrechte geen vragen heeft kunnen stellen aan de medisch adviseur en geen bewijsmateriaal kon aandragen. Ook daarom is er aanleiding voor twijfel aan de onpartijdigheid van de medisch adviseur. De Afdeling oordeelt als volgt over dit betoog.

26. Voorop staat dat [appellante] gehouden is zelf medische informatie ter ondersteuning van zijn aanvraag aan te dragen. De CSG heeft naar aanleiding van het door [appellante] gemaakte bezwaar tegen het besluit van 27 november 2019 de medisch adviseur gevraagd op basis van de beschikbare medische informatie advies uit te brengen over de vraag of een toekenning van een uitkering in letselcategorie 6 in plaats van 5 is aangewezen. In het advies is ingegaan op het psychisch letsel van [appellante] op basis van de door [appellante] aangeleverde medische informatie. De medisch adviseur heeft zich daarbij alleen gebaseerd op informatie die afkomstig is van BIG-geregistreerde artsen. De CSG heeft de medisch adviseur niet gevraagd om zelf het psychisch letsel van [appellante] te beoordelen, maar om op basis van dossieronderzoek te beoordelen of categorie 5 of 6 van toepassing is. Een gesprek met [appellante] of een zelfstandige evaluatie van zijn psychisch letsel maakten geen deel uit van het onderzoek. Gelet op de beschikbare medische informatie, die bij de aanvraag door [appellante] is aangeleverd, is er geen grond voor het oordeel dat de CSG een meer omvattend, zelfstandig onderzoek naar het psychisch letsel van [appellante] had moeten doen.

27. Tijdens de hoorzitting in bezwaar is [appellante] in de gelegenheid gesteld te reageren op het advies. Naar aanleiding van de reactie van [appellante] heeft de CSG op 26 februari 2020 contact opgenomen met de medisch adviseur. De medisch adviseur heeft daarop medegedeeld geen aanleiding te zien om meer informatie op te vragen en ook niet om een hogere categorie te adviseren. Bij besluit van 6 maart 2020 heeft de CSG het besluit om aan [appellante] een uitkering behorend bij letselcategorie 5 toe te kennen gehandhaafd. [appellante] heeft vervolgens in beroep en hoger beroep gronden aangevoerd tegen dit besluit en is in de gelegenheid geweest desgewenst nader bewijsmateriaal of stukken te overleggen. Anders dan [appellante] betoogt, is er geen grond voor het oordeel dat er geen gelijke proceskansen zijn geweest, of dat aanleiding bestaat voor twijfel aan de onpartijdigheid van de medisch adviseur.

Deskundigheid van de medisch adviseur

[...] 29. [...] De medisch adviseur is een BIG-geregistreerde arts en moest op basis van het medisch dossier, waarin zich stukken van psychiaters, huisartsen en keuringsartsen bevonden, een oordeel vormen over het psychisch letsel. Het was niet aan de medisch adviseur om zelf een diagnose te stellen, maar om op basis van de beschikbare informatie advies te geven over de toepasselijke letselcategorie. Er is geen grond voor het oordeel dat de medisch adviseur daartoe niet deskundig was.

Vergewisplicht

[...] 32. Er is geen grond voor het oordeel dat de CSG het advies moest toetsen aan de criteria die het medisch tuchtrecht volgens [appellante] aan het advies stelt. Het CSG verstrekt op basis van solidariteit uitkeringen aan slachtoffers van geweldsmisdrijven. Het CSG kan een medisch adviseur inschakelen om het letsel te beoordelen. De medisch adviseur doet dan een (dossier)onderzoek naar de aard en de ernst van het letsel (zie par. 1.2.4 van de Beleidsbundel). De CSG moest beoordelen of het advies op zorgvuldige wijze tot stand is gekomen en de medisch adviseur op inzichtelijke en concludente wijze antwoord heeft gegeven op de gestelde onderzoeksvraag, namelijk of op basis van de beschikbare medische gegevens bij het psychisch letsel categorie 5 of 6 hoort.

33. De CSG heeft voldaan aan haar vergewisplicht en is ook terecht tot de conclusie gekomen dat het onderzoek zorgvuldig is geweest. [...].

34. De Afdeling is van oordeel dat de CSG met recht het beleid voert dat voldaan moet worden aan voorwaarden (zie onder 13) die indeling in letselcategorie 6 rechtvaardigen. Dit beleid is redelijk. De CSG is ook terecht tot het oordeel gekomen dat niet is voldaan aan de voorwaarden voor een uitkering die behoort bij letselcategorie 6. [...] De CSG mocht zich aldus op het standpunt stellen dat de ook door de CSG erkende ernst van het letsel van [appellante] correspondeert met categorie 5 van de Letsellijst.

35. Voor zover [appellante] betoogt dat het handelen overeenkomstig het beleid gevolgen heeft die onevenredig zijn in verhouding tot de met het beleid te dienen doelen en die de CSG aanleiding hadden moeten geven om met toepassing van artikel 4:84 van de Awb van het beleid af te wijken, overweegt de Afdeling dat in wat [appellante] heeft aangevoerd geen aanleiding bestaat om tot die conclusie te komen. Gelet op het voorgaande heeft de rechtbank terecht overwogen dat de CSG tot het oordeel heeft kunnen komen dat geen aanleiding bestaat om een uitkering behorend bij een hogere categorie dan letselcategorie 5 toe te kennen. [...]

[Naar inhoudsopgave](#)

Vreemdelingenrecht

Asiel

JnB 2023, 1053

MK ABRS, 13-12-2023, [ECLI:NL:RVS:2023:4620](#)

staatssecretaris van Justitie en Veiligheid.

Vluchtelingenverdrag 1(F)

ASIEL. De staatssecretaris heeft niet deugdelijk gemotiveerd dat schaamte de vreemdeling niet heeft belemmerd bij het afleggen van verklaringen. De staatssecretaris heeft daarnaast onvoldoende bij zijn beoordeling betrokken dat de rapporten van het iMMO, NIFP en NFI de door de vreemdeling gestelde martelingen onderbouwen. Tegen deze achtergrond heeft de staatssecretaris niet zonder meer mogen vasthouden aan de verklaringen in het eerste asielgehoor en aan het standpunt dat de verklaringen van de vreemdeling over de martelingen en het seksuele geweld al daarom niet geloofwaardig zijn.

Is het aannemelijk dat schaamte de vreemdeling heeft belemmerd te verklaren over de martelingen?

6. Uit de hiervoor genoemde uitspraak van de Afdeling van 22 december 2020 volgt dat in het iMMO-rapport op zorgvuldige en begrijpelijke wijze is gesteld dat de psychische problematiek van de vreemdeling tijdens de gehoren zeer waarschijnlijk interfereerde met het vermogen om compleet, coherent en consistent te verklaren over de gestelde martelingen. De staatssecretaris moet dan ook uitgaan van deze conclusie en hij moet nader motiveren waarom hij het asielrelaas van de vreemdeling, ondanks deze conclusie, toch ongeloofwaardig acht. De Afdeling verwijst daarvoor naar haar uitspraak van 7 december 2022, [ECLI:NL:RVS:2022:3615](#), onder 14.4.

6.1. De rechtbank heeft terecht overwogen dat de staatssecretaris dat niet heeft gedaan. De staatssecretaris heeft in zijn besluit van 17 april 2019 en zijn verweerschrift van 23 april 2021 vooral tegengeworpen dat de vreemdeling in de eerste asielprocedure nooit heeft gesproken over de gestelde martelingen of schaamte daarover. Door alleen te verwijzen naar de eerdere verklaringen en daaraan vast te houden, heeft hij de conclusies in het iMMO-rapport niet kenbaar bij zijn besluitvorming betrokken. Dat heeft hij ook niet gedaan door erop te wijzen dat de vreemdeling pas zeer laat heeft verklaard over de gestelde martelingen. De rechtbank heeft daarover terecht overwogen dat de staatssecretaris het de vreemdeling niet zo zwaar heeft mogen aanrekenen dat hij daarover niet eerder heeft verklaard. Bij dit oordeel betreft de Afdeling dat het iMMO in de nadere toelichting van 3 maart 2020 en op de zitting bij de Afdeling heeft toegelicht dat het lang kan duren voordat mensen, en vooral mannen, over seksueel geweld verklaren. Het iMMO verwijst hiervoor

naar de wetenschappelijke literatuur, waarin is uiteengezet dat mannen vaak niet of pas in een later stadium kunnen spreken over de gebeurtenissen en geen hulp zoeken.

6.2. Verder acht de Afdeling het van belang dat de gemachtigde van de vreemdeling op de zitting van de Afdeling een aannemelijke verklaring heeft gegeven waarom de vreemdeling op een gegeven moment wel verklaarde over de gestelde martelingen en het seksuele geweld. Namelijk omdat hij bij de bespreking met zijn gemachtigde over de opvolgende asielaanvraag pas besepte dat dit gegeven van groot belang was voor zijn asielaanvraag. Dit heeft de gemachtigde later ook in een vertrouwelijke e-mail uitgelegd aan de staatssecretaris. Daarbij heeft de gemachtigde ook toegelicht dat de vreemdeling het er niet meer over wil hebben en zich hiervoor schaamt.

6.3. De staatssecretaris ontkent dat schaamte een rol speelde. Uit de uitspraak van de Afdeling van 22 december 2020 volgt echter dat hij de mogelijkheid dat schaamte de vreemdeling heeft belemmerd bij het afleggen van verklaringen juist wel bij de geloofwaardigheidsbeoordeling had moeten betrekken. De Afdeling wijst er in dit verband op dat het iMMO op de zitting bij de Afdeling heeft verduidelijkt dat tijdens het onderzoek is geconstateerd dat er sprake is van veel schaamte, angst en vermijding. Er zijn voldoende aanwijzingen in de dossierstukken dat schaamte al langere tijd een rol speelde en dat dit steeds erger werd. Zo blijkt uit het medisch dossier van i-psy uit 2011 dat er al snel na de asielgehoren PTSS is geconstateerd. Ook is van belang dat het iMMO erop wijst dat de vreemdeling zich in 2014 heeft teruggetrokken uit de behandeling op het moment dat naar martelingen werd gevraagd.

6.4. Het betoog van de staatssecretaris dat uit de verklaringen in het gehoor van 3 maart 2016 volgt dat het niet benoemen van de martelingen berust op een afweging, en dat dit zich niet verhoudt met het niet kunnen en willen verklaren uit schaamte, kan niet worden gevolgd. De staatssecretaris miskent hiermee het terechte oordeel van de rechtbank dat de verklaringen van de vreemdeling dat hij liever niet over de martelingen wilde praten, dat hij bang was dat zijn vrouw en kinderen met de verklaringen bekend zouden raken en dat de tolk bij het nader gehoor Turks was en hij daarom bang was dat binnen de Turkse gemeenschap erover zou worden gepraat, juist uitingen zijn van de gestelde schaamte. Daarnaast is van belang dat het iMMO in de nadere toelichting van 20 juli 2023 en op de zitting bij de Afdeling heeft toegelicht dat ook als iemand er bewust voor kiest om niet te spreken over bepaalde gebeurtenissen, dit ingegeven kan zijn door angst en schaamte.

6.5. De rechtbank heeft gelet op het voorgaande terecht overwogen dat de staatssecretaris niet deugdelijk heeft gemotiveerd dat hij ondanks de conclusies van het iMMO mocht uitgaan van de ongelooftwaardigheid van de verklaringen. [...]

Beoordeling rapporten van het NIFP en NFI

7. De rechtbank heeft verder terecht overwogen dat de staatssecretaris zich onvoldoende rekenschap heeft gegeven van de door hem aangevraagde rapporten van het NIFP en NFI. Dat de staatssecretaris, gelet op de eerdere uitspraak van de Afdeling, het iMMO-rapport niet hoefde te weerleggen, en dat hij het NIFP en NFI wellicht niet om advies had hoeven vragen, maakt niet dat de staatssecretaris aan deze rapporten voorbij mag gaan.

7.1. Anders dan de staatssecretaris betoogt, bieden de rapporten van het NIFP en NFI namelijk juist wel ondersteuning voor de conclusies in het iMMO-rapport. [...]

7.3. Verder betreft de Afdeling bij haar oordeel dat het gestelde asielrelaas weergegeven in het iMMO-rapport, overeenkomt met het gestelde relaas in de rapporten van het NIFP en NFI. De staatssecretaris heeft ook niet tegengeworpen dat er tegenstrijdigheden zijn. [...]

De tussenconclusie

8. Gelet op de overwegingen hiervoor heeft de rechtbank terecht overwogen dat de staatssecretaris niet deugdelijk heeft gemotiveerd dat schaamte de vreemdeling niet heeft belemmerd bij het afleggen van verklaringen. De staatssecretaris heeft daarnaast onvoldoende bij zijn beoordeling betrokken dat de rapporten van het iMMO, NIFP en NFI de door de vreemdeling gestelde martelingen onderbouwen. Tegen deze achtergrond heeft de staatssecretaris niet zonder meer mogen vasthouden aan de verklaringen in het eerste asielgehoor en aan het standpunt dat de verklaringen van de vreemdeling over de martelingen en het seksuele geweld al daarom niet geloofwaardig zijn.

Is de strafrechtelijke procedure in Turkije dan nog betrouwbaar?

9. De Afdeling stelt vast - en dit is door de staatssecretaris ook niet bestreden - dat uit de dossierstukken kan worden afgeleid dat de bekende verklaringen van de vreemdeling in het strafproces in Turkije in ieder geval een rol hebben gespeeld in de procedure. [...]

9.1. Als geloofwaardig is dat de vreemdeling tijdens de strafrechtelijke procedure in Turkije is gemarteld en slachtoffer is geworden van seksueel geweld en daarom een bekende verklaring heeft afgelegd, is in beginsel de gehele strafrechtelijke procedure onbetrouwbaar. [...]

9.2. Ook als uit het strafvonnis zou blijken dat de veroordeling mede gebaseerd is op andere bewijsmiddelen, zoals de staatssecretaris betoogt, neemt dit niet weg dat er ook bekende verklaringen zijn afgelegd. Als een veroordeling in ieder geval mede is gebaseerd op onder martelingen verkregen bekende verklaringen, mag de staatssecretaris de veroordeling niet ten grondslag leggen aan de toepassing van artikel 1(F) van het Vluchtelingenverdrag (uitspraak van de Afdeling van 16 juni 2014, [ECLI:NL:RVS:2014:2266](#), onder 2.4).

9.3. Daarbij merkt de Afdeling op dat het voorgaande niet wegneemt dat de staatssecretaris - los van de stukken die hij nu aan de tegenwerping van artikel 1(F) van het Vluchtelingenverdrag ten grondslag heeft gelegd - met nader onderzoek kan aantonen dat ernstige redenen bestaan om te veronderstellen dat de vreemdeling betrokken is geweest bij de gestelde misdrijven. [...]

De conclusie

10. Omdat de grieven 1 tot en met 5 falen, blijft de vernietiging door de rechtbank van het besluit van 17 april 2019 in stand. De overige grieven hoeven niet besproken te worden. De uitspraak van de rechtbank wordt bevestigd. Dit betekent dat de staatssecretaris een nieuw besluit moet nemen op de aanvraag. De staatssecretaris zal het hele asielrelaas, in het licht van de conclusie van het iMMO, opnieuw moeten bekijken. De staatssecretaris moet kenbaar bij zijn beoordeling de mogelijkheid betrekken dat de vreemdeling niet eerder kon verklaren over de martelingen vanwege schaamte. Daarnaast moet hij ook de medische steunbewijzen die de vreemdeling heeft overgelegd ter onderbouwing van de gestelde martelingen bij zijn beoordeling betrekken, waaronder het iMMO-rapport en de rapporten van het NIFP en NFI. Als de staatssecretaris de gestelde martelingen alsnog geloofwaardig acht, dan moet hij beoordelen wat de gevolgen hiervan zijn. De staatssecretaris mag in dat geval niet zonder meer vasthouden aan de tegenwerping van artikel 1(F) van het Vluchtelingenverdrag op basis van de motivering en stukken die daar nu aan ten grondslag liggen.

[Naar inhoudsopgave](#)

JnB 2023, 1054

MK Rechtbank Den Haag, zittingsplaats Arnhem, 06-12-2023, [ECLI:NL:RBDHA:2023:19148](#)

staatssecretaris van Justitie en Veiligheid.

Verordening (EU) Nr. 604/2013 31 lid 5

Vw 2000 42 lid 1 lid 6

ASIEL. Beroep niet tijdig. De staatssecretaris dient, gelet op artikel 31, vijfde lid, van de Procedurerichtlijn, binnen 21 maanden na de asielaanvraag te beslissen, ook als na die aanvraag eerst een onderzoek plaatsvindt in het kader van de Dublinverordening.

16. In artikel 31, vijfde lid, van de Procedurerichtlijn wordt bepaald dat de lidstaten de behandelingsprocedure in elk geval uiterlijk binnen een termijn van 21 maanden na de indiening van het verzoek afronden. De woorden “indiening van het verzoek” slaan terug op de regeling over het indienen van een asielverzoek in artikel 6 van de Procedurerichtlijn en tussen partijen is niet in geschil dat verzoekers dit op 22 april 2021 hebben gedaan. Naar het oordeel van de rechtbank volgt uit de bewoordingen van artikel 31, vijfde lid, van de Procedurerichtlijn al duidelijk dat de behandelingsprocedure dus uiterlijk 21 maanden na die indiening moet zijn afgerond.

17. Voor het standpunt dat in het geval eerst een Dublinprocedure heeft plaatsgevonden, de termijn van 21 maanden pas begint te lopen na vaststelling van de verantwoordelijkheid, bieden de bewoordingen van deze bepaling geen ruimte. Ten eerste is een dergelijke regeling in het vijfde lid van de Procedurerichtlijn niet opgenomen, terwijl dat in het derde lid wel is gebeurd waarbij expliciet is bepaald dat dit geldt voor de termijn van zes maanden. Daar komt bij dat het gebruik van de woorden “in elk geval” en “uiterlijk” in het vijfde lid duidelijk maken dat ook geen uitzonderingen op de maximale termijn van 21 maanden na indiening van het verzoek beoogd zijn. Dit volgt ook uit de andere taalversies van de bepaling. In de Engelse taalversie luidt deze “In any event, Member States shall conclude the examination procedure within a maximum time limit of 21 months from the lodging of the application”, in de Franse taalversie “En tout état de cause, les États membres concluent la procédure d’examen dans un délai maximal de vingt-et-un mois à partir de l’introduction de la demande” en in de Duitse taalversie “Die Mitgliedstaaten schließen das Prüfungsverfahren in jedem Fall innerhalb einer maximalen Frist von 21 Monaten nach der förmlichen Antragstellung ab”. Ook uit deze taalversies volgt dus dat die 21 maanden een maximale termijn na het indienen van het verzoek betreft en dat dit maximum in alle gevallen geldt.

18. De rechtbank vindt bevestiging voor deze vaststelling in de context van de bepaling en de doelstellingen daarvan. Het vijfde lid grijpt terug op de voorgaande leden van artikel 31 van de Procedurerichtlijn. Het derde en vierde lid bevatten concrete termijnen en verlengingsmogelijkheden. Beide leden bevatten daarbij een ‘open einde’. Het vierde lid omdat daarin wordt bepaald dat een besluitmoratorium in beginsel elke zes maanden verlengd kan worden. Ook het derde lid bevat echter, anders dan de staatssecretaris betoogt, een dergelijk ‘open einde’, namelijk de niet nader begrensde duur van de Dublinprocedure. In beide gevallen is het in de context van die bepalingen begrijpelijk dat er een maximale termijn tussen het indienen van de aanvraag en het nemen van een inhoudelijk besluit wordt vastgesteld. Weliswaar is in het derde lid dus bepaald dat de daarin opgenomen termijn pas begint te lopen na de vaststelling van de verantwoordelijkheid, en bestaat de mogelijkheid om die beslistermijn vervolgens te verlengen tot maximaal achttien maanden, maar uit het vijfde lid volgt dat de termijn van de Dublinprocedure en inhoudelijke behandeling tezamen niet meer dan 21 maanden mag bedragen.

19. De rechtbank onderkent ten slotte dat dit ertoe kan leiden dat de in het artikel 31, vijfde lid, van de Procedurerichtlijn opgenomen maximale termijn eerder kan zijn verstreken dan de in het derde lid

opgenomen termijnen. Dat is echter inherent aan het karakter van een dergelijk absoluut maximum. Verder is een doelstelling van zowel de Dublinverordening en de Procedurerichtlijn dat vreemdelingen snel duidelijkheid krijgen over hun aanvraag. Het past bij die doelstelling dat als een vreemdeling eerst lange tijd is onderworpen aan een Dublinprocedure, zijn inhoudelijke procedure vervolgens extra voortvarend wordt behandeld. Daarbij merkt de rechtbank nog op dat de Procedurerichtlijn geen gevolgen verbindt aan het overschrijden van termijnen, anders dan dat kan worden vastgesteld dat niet tijdig is beslist. In het Nederlandse recht leidt een overschrijding ertoe dat een beroep kan worden ingediend tegen het niet tijdig beslissen op de aanvraag en vervolgens zal de rechter een termijn bepalen waarbinnen de staatssecretaris moet beslissen, waarna hij dwangsommen verbeurt. Bij het bepalen van die termijn zal de Nederlandse rechter rekening houden met de termijn die redelijkerwijs nodig is om alsnog een zorgvuldige beslissing op de aanvraag te nemen. Dit uitgangspunt geldt ook als de 21 maanden termijn inmiddels is verstreken.

20. De rechtbank komt op grond van de overwegingen onder 16 tot en met 19 tot het oordeel dat de termijn van 21 maanden, als bedoeld in artikel 31, vijfde lid, van de Procedurerichtlijn, in alle gevallen begint te lopen vanaf het indienen van het asielverzoek, dus óók in die gevallen dat Nederland pas later verantwoordelijk is geworden. Nu dit niet als zodanig is opgenomen in artikel 42 van de Vw 2000, kunnen verzoekers zich rechtstreeks beroepen op artikel 31, vijfde lid, van de Procedurerichtlijn.

JnB 2023, 1055

MK Rechtbank Den Haag, zittingsplaats Arnhem, 12-12-2023, [ECLI:NL:RBDHA:2023:19612](#)
staatssecretaris van Justitie en Veiligheid.

Vw 2000 42 lid 4

ASIEL. Beroep niet tijdig. De rechtbank blijft bij haar eerder gegeven uitleg ([ECLI:NL:RBDHA:2022:14087](#)) dat de beslistermijn van zes maanden in asielzaken niet alleen op grond van artikel 42, vierde lid, aanhef en onder b, van de Vw 2000 met negen maanden kan worden verlengd als asielaanvragen op hetzelfde moment zijn ingediend, maar ook als de stijging van het aantal aanvragen geleidelijk is. De mogelijkheid om de beslistermijn op deze grond te verlengen is echter niet onbegrensd. De uniewetgever heeft lidstaten in een situatie van een onverwachte toename van het aantal asielaanvragen aanvullend een termijn van negen maanden toegekend om de behandelingsprocedures af te ronden. Hieruit leidt de rechtbank af dat een lidstaat geacht wordt om binnen die termijn zodanige maatregelen te treffen dat het mogelijk is de toename van het aantal asielaanvragen op te vangen. Dat betekent dat van asielaanvragen die zijn ingediend na 26 juni 2023 – negen maanden na de inwerkingtreding van WBV 2022/22 – de beslistermijn niet met negen maanden kon worden verlengd. Op dit punt is WBV 2023/3 dus in strijd met artikel 31, derde lid, derde volzin en onder b, van de Procedurerichtlijn.

[Naar inhoudsopgave](#)

Prejudiciële vragen

JnB 2023, 1056

MK ABRS, 13-12-2023, [ECLI:NL:RVS:2023:4632](#)

staatssecretaris van Justitie en Veiligheid.

Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie 267

Handvest van de Grondrechten van de Europese Unie 47

Vw 2000 91 lid 2

PREJUDICIËLE VRAGEN. De Afdeling wil van het HvJEU weten of zij ook bij een verkorte motivering verplicht is te motiveren waarom zij geen prejudiciële vragen aan het HvJEU stelt.

Inleiding

1. Een nationale rechter wiens beslissingen niet vatbaar zijn voor hoger beroep moet in de regel motiveren waarom hij niet verplicht is een vraag over de uitleg van het Unierecht voor te leggen aan het Hof. Dit volgt uit het arrest van het Hof van 6 oktober 2021, *Conorzio Italian Management*, C-561/19, [ECLI:EU:C:2021:799](#), punt 51. De Nederlandse wetgever heeft de Afdeling de bevoegdheid toegekend om in bepaalde gevallen vreemdelingenzaken in hoger beroep af te doen met een verkorte motivering. In een verkort gemotiveerde uitspraak beperkt de Afdeling haar motivering tot het oordeel dat het hoger beroep niet slaagt, zonder dit oordeel inhoudelijk nader toe te lichten. Hierin ontbreekt in voorkomend geval dus ook een antwoord op een door partijen opgeworpen vraag over de uitleg van Unierecht en, in het verlengde daarvan, de reden waarom de Afdeling geen gevolg geeft aan een eventueel verzoek om prejudiciële vragen aan het Hof te stellen. In deze zaak heeft [de vreemdeling] een beroep gedaan op Unierecht en zowel de rechtbank als de Afdeling verzocht daarover prejudiciële vragen te stellen. De Afdeling is van oordeel dat sprake is van een "acte éclairé" en wil in deze zaak een verkort gemotiveerde uitspraak doen op het hoger beroep van [de vreemdeling] (artikel 91, tweede lid, van de Vw 2000, zie hierna onder 5). [de vreemdeling] maakt daar bezwaar tegen onder verwijzing naar het arrest *Conorzio*.

1.1. De Afdeling staat daarmee voor de vraag of zij ook bij een verkorte motivering, op grond van artikel 267, derde alinea, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (hierna: het VWEU), gelezen in het licht van artikel 47, tweede alinea, van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie (hierna: het Handvest), verplicht is te motiveren waarom zij geen prejudiciële vragen aan het Hof stelt. De Afdeling meent dat het verkort motiveren voldoet aan de motiveringseisen van het Unierecht en aan de vereisten voor een eerlijk proces zoals deze voortvloeien uit het Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden (hierna: het EVRM). Toch ziet zij ruimte voor twijfel door het arrest *Conorzio*, punt 51. Deze overweging van het Hof kan op meerdere manieren worden uitgelegd. Onder 14 en 14.1 zet de Afdeling dit verder uiteen. Dit geeft aanleiding voor deze prejudiciële verwijzing. [...]

Prejudiciële vraag

17. In het licht van het voorgaande is de Afdeling van oordeel dat haar bevoegdheid om verkort te motiveren van inhoudelijke uitspraken in overeenstemming is met het Unierecht. Maar zij ziet in wat door M.A is aangevoerd ruimte voor twijfel, namelijk als punt 51 van het arrest *Conorzio* strikt moet

worden uitgelegd. Daarom ziet de Afdeling aanleiding het Hof te verzoeken bij wijze van prejudiciële beslissing antwoord te geven op de volgende prejudiciële vraag:

Moet artikel 267, derde alinea, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, gelezen in het licht van artikel 47, tweede alinea, van het Handvest van de Grondrechten van de Europese Unie, zo worden uitgelegd dat deze bepalingen in de weg staan aan een nationale regeling als opgenomen in artikel 91, tweede lid, van de Vreemdelingenwet 2000, op grond waarvan de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State, als nationale rechter wiens beslissingen niet vatbaar zijn voor hoger beroep, een opgeworpen vraag over de uitleg van Unierecht, al dan niet in combinatie met een uitdrukkelijk verzoek om prejudiciële verwijzing, verkort gemotiveerd kan afdoen zonder te motiveren welke van de drie uitzonderingen op haar verwijzingsplicht zich voordoet?

Bij deze uitspraak heeft de Afdeling een [persbericht](#) uitgebracht.

[Naar inhoudsopgave](#)

Vreemdelingenbewaring

JnB 2023, 1057

MK ABRS, 12-12-2023, [ECLI:NL:RVS:2023:4578](#)

staatssecretaris van Justitie en Veiligheid.

Richtlijn 2008/115/EG 5

VREEMDELINGENBEWARING. Door te beoordelen of het terugkeerbesluit voldoet aan artikel 5 van de Terugkeerrichtlijn heeft de bewaringsrechter zich uitgelaten over de rechtmatigheid van het terugkeerbesluit. Dat mag niet.

De rechtbank heeft te veel waarde gehecht aan de verklaring van de vreemdeling dat hij niet wist dat hij verplicht was zich bij de korpschef te melden. Van een vreemdeling mag op zijn minst worden verwacht dat hij probeert zich op de hoogte te stellen van de relevante regelgeving.

3.1. Uit de genoemde uitspraak van 26 juli 2023, onder 5, [\[ECLI:NL:RVS:2023:2829\]](#) volgt dat ambtshalve toetsing of beoordeling er niet toe mag leiden dat de rechter treedt buiten de grenzen van het geding. Zo'n situatie doet zich voor als de rechter de rechtmatigheid van een ander besluit toetst of beoordeelt dan van het besluit waartegen beroep is ingesteld. Dat betekent dat de bewaringsrechter zich ook niet mag uitlaten over de rechtmatigheid van een terugkeerbesluit. De bewaringsrechter moet wel controleren of voorafgaand aan dan wel gelijktijdig met de maatregel van bewaring een terugkeerbesluit is genomen. Er moet een besluit zijn dat als terugkeerbesluit is aan te merken en waarop de bewaring kan worden gebaseerd. Zoals de Afdeling, onder verwijzing naar haar uitspraak van 2 juni 2021, [ECLI:NL:RVS:2021:1155](#), heeft overwogen in de uitspraak van 21 augustus 2023, [ECLI:NL:RVS:2023:3187](#), komt deze toets erop neer dat de rechter controleert of het besluit voldoet aan de specifieke vereisten die aan een terugkeerbesluit worden gesteld. Die vereisten volgen uit het arrest van het Hof van Justitie van 14 mei 2020, FMS e.a., [ECLI:EU:C:2020:367](#), punt 114. Daaruit volgt dat voor een terugkeerbesluit vereist is dat daarin wordt vastgesteld dat het verblijf van de vreemdeling onrechtmatig is of onrechtmatig wordt verklaard, dat er een terugkeerverplichting wordt opgelegd of vastgesteld en dat daarbij een land of landen van terugkeer worden vermeld. De bewaringsrechter moet daarnaast, zo staat in de uitspraak van 21 augustus 2023, toetsen of een terugkeerbesluit voldoet aan de algemene vereisten die aan

elk besluit worden gesteld om als besluit te worden gekwalificeerd, als bedoeld in artikel 1:3, eerste lid, van de Awb.

Artikel 5 van de Terugkeerrichtlijn ziet niet op de specifieke vereisten om een besluit aan te kunnen merken als een terugkeerbesluit. Het gaat ook niet over een voorwaarde voor rechtmatige bewaring (zie het arrest van het Hof van 8 november 2022, C, B en X, [ECLI:EU:C:2022:858](#), punt 76). In die bepaling zijn namelijk belangen opgenomen waarmee de lidstaten bij het nemen van een terugkeerbesluit rekening moeten houden. Door te beoordelen of het terugkeerbesluit voldoet aan artikel 5 van de Terugkeerrichtlijn heeft de bewaringsrechter zich uitgelaten over de rechtmatigheid van het terugkeerbesluit. Dat mag niet. De staatssecretaris klaagt daarom terecht dat de rechtbank buiten haar bevoegdheid is getreden. De grief slaagt. [...]

4.2. De staatssecretaris heeft ook de grond bedoeld in artikel 5.1b, vierde lid, aanhef en onder a, van het Vb 2000 (4a) tegengeworpen. Deze grond houdt in dat de vreemdeling zich niet aan een of meer andere voor hem geldende verplichtingen van hoofdstuk 4 van het Vb 2000 heeft gehouden. In dit geval is dat de verplichting zich na het besluit tot intrekking van zijn verblijfsvergunning te melden bij de korpschef, als bedoeld in artikel 4.39 van het Vb 2000. De staatssecretaris heeft in de maatregel toegelicht dat de vreemdeling hiermee heeft laten zien dat hij zich aan het toezicht onttrekt. Hiermee is grond 4a feitelijk juist en nader toegelicht. De staatssecretaris voert terecht aan dat de rechtbank te veel waarde heeft gehecht aan de verklaring van de vreemdeling dat hij niet wist dat hij verplicht was zich bij de korpschef te melden. Van een vreemdeling mag op zijn minst worden verwacht dat hij probeert zich op de hoogte te stellen van de relevante regelgeving. Niet is gebleken dat de vreemdeling dat heeft gedaan. De rechtbank heeft daarom ten onrechte overwogen dat deze grond niet aan de maatregel ten grondslag kan worden gelegd omdat de vreemdeling niet op de hoogte was van de meldplicht en hem niet valt te verwijten dat hij daaraan niet heeft voldaan.

[Naar inhoudsopgave](#)